

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Vtrùm peccatum sit contra naturam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO SECUNDA.

Virum peccatum sit contra naturam.

I. *Quod supra diximus de habitu vitioso, hic dici debet de actu.*
HÆc quaestio in simili discussa est supra, Disp. 98. sect. 2. quæ enim illic de habitu vitioso dixi, eodem ferè modo applicari possunt peccato, par quippe quoad hoc videtur utriusque ratio. Quare difficultatem hanc brevissimè expediam; qui eam fufius tractatam videre cupit consulat locum proximè citatum.

II. *Peccatum variis nominibus est contra naturam.*
 Dico itaque breviter, peccatum esse contra naturam, illam enim fœdat ac dedecorat, privat etiam gratiã, & aliis donis supernaturalibus, vel immediatè, ut peccatum mortale, vel mediatè & dispositivè, ut venialia. Præterea sicut actus studiosi reddunt homines laude dignos & præmio, ita peccatum vituperio & pœnã, ergo est contra, seu disconveniens natura.

III. *An peccati sit etiam contrainclinationem naturam.*
 Quæritur ulterius, utrum non solum sit contra naturam, sed etiam contra inclinationem naturam. Lis hîc esse potest de nomine; si enim per inclinationem & appetitum, non intelligat quis aliud, quàm potentiam vel relationem etiam transcendentalem ad peccatum possibile, paucissimi negant naturam rationalem, utpote principium & effectivum & receptivum peccati, habere etiam inclinationem ad peccatum, & consequenter illud non esse hoc sensu contra, sed juxta inclinationem naturæ rationalis. Quia tamen plerumque per inclinationem & appetitum intelligunt omnes potentiam innatam, non quamcumque, sed ad bonum, seu propensionem ad perfectionem propriam, peccatum autem ut ostensum est, non sit perfectio, vel bonum naturæ rationalis, sed malum, consequenter potentia ad illud non est appetitus nec inclinatio, sed mera potentia: ita Vasquez d. 90. Tannerus & alii.

IV. *Inclinatio naturæ auctus modis sumitur.*
 Dices primò: voluntas ut sit potentia apta ad peccandum, debet esse libera, ergo in actu primo potens ad utramque partem contradictionis, ergo petit concursum ad peccandum, ergo videtur habere propensionem innatam ad ipsum peccatum. Respondetur distinguendo penultimum consequens: petit concursum determinatum ad peccandum, nego consequentiam; indifferentem ad peccatum & actum contrarium, vel negationem peccati, concedo; hoc autem non est habere propensionem vel appetitum innatum ad peccatum, sed solum ad potentiam proximam, qua constituitur apta ad exercendam libertatem.

V. *Quamvis peccatum sit malum, potentia tamen ad peccandum est quid boni.*
 Dices secundò: hoc etiam videri inconveniens, & contra perfectionem naturæ, ergo non deberet quis ad hoc habere propensionem, sed potiùs ad contrarium. Respondetur, licet peccatum ipsum sit malum simpliciter, potentiam tamen ad peccandum non esse, sed bonum; ipso facto enim quòd sit potentia ad peccatum, est per se loquendo potentia ad bene agendum, sicquæ est radix meriti, quod est maximum homini bonum; magna enim laus est homini non peccasse, cum peccare potuisset, præsertim si acres ad hoc vel à dæmone, vel aliunde subditos sibi stimulos ac faces habuisset.

VI. *Inclinatio quam habet*
 Dices tertio: dari naturaliter, non in appetitu tantum motus concupiscentiæ inclinantes ad pec-

catum, sed etiam subinde in voluntate motus indeliberatos, quos primò primos nuncupant, desperationis scilicet, blasphemæ, & similes, inclinantes ad peccatum, cum ergo natura ad hos habeat inclinationem, habet consequenter inclinationem saltem mediatam ad peccatum. Respondetur hos motus nec esse peccata nec inclinationes innatas ad peccata, sed tantum elicitas, unde non sequitur voluntatem licet habeat inclinationem innatam ad hos motus, habere illam ad peccatum, præsertim cum hi motus non sint formales inclinationes ad peccatum, quæ tale formaliter, sed solum materialiter, nempe sub ratione boni sensibilis. Imò nec propriè dici potest habere hominem à naturâ appetitum etiam elicicum ad peccandum formaliter, seu ad Deum offendendum, hic enim affectus, rarè & non nisi in perditissimis subinde hominibus reperitur, nec naturæ ascribi potest, cui id solum tribuitur, quod à naturâ rationali universim nascitur. Plura hac de re vide supra, Disp. 98. sect. 2.

VII. *Voluntas antecedenter & simpliciter nunquam petit concursum determinatè ad peccandum, sed tantum secundum quid.*
 Dices quartò: aliquando voluntatem petere determinatè concursum ad peccandum, tunc scilicet quando elicitura erat actum peccaminosum, unde si ei in illis circumstantiis negaretur concursus ad peccandum, fieret ei violentia, ergo saltem aliquando habet determinatè inclinationem ad peccandum. Respondetur distinguendo consequens: habet inclinationem antecedenter & simpliciter, nego consequentiam: secundum quid & ex suppositione quod sit ejusmodi actum elicitura, transeat; hoc autem non probat peccatum non esse absolutè contra naturam secundum se sumptam. Quod de actu peccati diximus, suo etiam modo dicendum de habitu vitioso, seu determinatè ad actum peccati inclinante, ut supra fusè est declaratum.

VIII. *Habitus virtutis infusa stare in eodem subiecto simul potest cum habitu vitii.*
 Multa hîc inquiri solent circa naturam virtutum & vitiorum, ut quomodo vitium contrarietur virtuti, utrum actus virtutis sit in morali astringatione melior habitu vel infuso vel acquisito, & actus peccati pejor habitu vitioso, & alia id genus, quæ tamen supra sunt discussa Disp. 98. Solum noto, habitum virtutis infusa stare in eodem subiecto posse simul cum habitu vitii; cum enim habitus infusi non dent facilè posse, sed tantum simpliciter, habitus autem naturales dent facilitatem, nulla est repugnantia, ut simul in eodem subiecto consistant; facilitas enim ad unum actum non excludit potentiam physicam ad contrarium, cum homines qui intensos habent habitus vel virtutum acquisitarum vel vitiorum, simpliciter possint nec his obstantibus, nec illis peccare, & exercere virtutes. Unde in recenter vel ad fidem conversis, vel per Sacramentum poenitentia, aut per actum contritionis gratiam & consequenter habitus infusos eadem cum gratiã proportionè recipientibus, tanta manet propensio ad peccata, quibus erant asueti ac antea: & contrarium in iis contingeret, qui post vitam diu in virtutum exercitatione traductam, tandem in peccatum aliquod lethale prolaberentur, de quo etiam supra D. 99. sect. 2. num. nono.

IX. *De peccato cum invincibili Dei ignorantia dicitur infra.*
 Disputant hîc aliqui utrum actus malus cum invincibili Dei ignorantia elicitus sit peccatum mortale: de quo tamen commodiùs infra ubi de peccato agemus prout peculiariter respicit Deum.